

formilbede Straffen, fordi Ministrene havde gjort sig skyldig i, som det hed i Dommen, „*efter Omstændighederne indskyldelig Misforstaaelse af Grundloven*“. Da dette gjentog sig anden Gang, i 1845, overfor Statsraad Vogt, indgik den norske Regjering til Kongen med en Indstilling, hvoraf det maa være mig tilladt at oplæse nogle saa Linier. Der staar deri: „*Rigsretten er altsaa ifølge Grundloven Intet uden en kriminel Domstol, hvis hele Virksomhed er indskrænket til at frifinde eller sælbe til Straf og andet dermed forbundet Ansvar det Medlem af Statsraadet, Høiesteret eller Stortinget, der af Delskibinget maatte anklages for i denne sin Stilling at have gjort sig skyldig i nogen Forbrydelse*“. Der er nu den Forskjel, at ogsaa Høiesteretsmedlemmer og Medlemmer af Stortinget kunne anklages for Rigsretten; men iøvrigt tillader jeg mig at paastaa, at der ingen Forskjel er med Hensyn til Ministeransvarligheds Ordning i Danmark og Norge, saa at hvad der gjælder om den norske Rigsret, gjælder lige saa fuldt om den danske. Det siges videre i den norske Indstilling: „*Det ligger derfor ikke mindre udenfor Rigsrettens end enhver anden Domstols Competence i Form af Domme at afgive Bestemmelse om, hvorledes Lovene i Almindelighed rettelig ere at forstaa, eller med andre Ord at give autentiske Lovfortolkninger, hvilket alene tilkommer den lovgivende Magt selv*“. Det er — jeg tør vist kalde det — en Autoritet — i alt Fald overfor det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Kofod) —, det er den norske Regjering, som udtaler sig saaledes til Kongen den 19de November 1845, og i den kongelige Resolution af 29de November s. A. gav Kongen denne Opfattelse fuldstændig Medhold. Jeg vilde derfor meget anbefale, at man ændrede det Udtryk, der forekommer i § 13 og ligeledes i § 16 „*feilagtig Opfattelse*“, da det aner mig, at det kunde have meget skjæbnesvangre konstitutionelle Følger. I det Hele tillader jeg mig at henstille, om det ikke kunde være rigtigere i Stedet for at have de skærpnde og formilbede Omstændigheder i de forskjellige Paragrafer at samle dem under Et i Slutningen af 2det Kapitel efter § 18. Jeg tror ikke, at det vilde være vanskeligt at foretage en saadan Sammenstilling. Som skærpnde Omstændigheder maatte særlig nævnes f. Ex. i Bevillingsspørgsmaal, at uhjemlede Udgifter vare negetede af Rigsdagen, men dog iærksatte af Regjeringen, eller uhjemlede Udgifter, der vare gjorte, medens Rigsdagen var samlet, og som formilbede Omstændigheder maatte man kunne anføre f. Ex. at vedkommende Minister selv havde indrømmet, at han havde taget feil, eller at han ligefrem godtgjorde Staden, hvis det var et finantzielt Forhold, ved at indbetale Beløbet inden en vis Frist. Noget Saadant forekom ogsaa under Forhandlingerne om den Monarchiske

Ministeransvarlighedslov. — I § 22 er der Tale om Straffskyldens Forældelse. Jeg tror, at naar der er sat en Frist af 2 Aar, vilde det være rigtigere — det er vist allerede omtalt under Forhandlingerne forrige Gang —, om man gjorde Fristen noget længere, saa at man tog Hensyn til, at Folkethinget, den anklagede Rynighed, vælges paa 3 Aar, saaledes, at der kunde være Tale om ogsaa at drage Spørgsmaalet frem til Døftelse af Valgerne. — Der er adskillige andre Spørgsmaal, som det ogsaa kunde være ønskeligt at faae frem, og som jeg haaber, at et Udvalg, hvis et saadant nedfattes, vil have sin Opmarksomhed henvendt paa. Et Spørgsmaal, som maasse hører til de vanskeligste, men ingenlunde til de vigtigste, om det end sjældnere faar praktisk Betydning, er Spørgsmaalet om Gjenensynet af en Rigsretsdom. Jeg skal i den Henseende henvise til, hvad der ytres af Nob. Mohl i hans Bog Side 505 og af Kerschowe Side 632. Det er jo en Menige ved en Rigsretsdom, at der ikke gives nogen høiere Instantz, at Dommen ikke kan appelleres. Derfor har man været betænkt paa at give vedkommende de Partier i Sagen Udgang til efter et vist Antal Aars Forløb at kræve et Gjenensyn og derved ligesom faae en Slags Dpreisning for de Domfældtes Vedkommende. Netop fordi politiske Elementer blande sig ind i Rigsretsdomme, og derfor Videnskaberne komme i Bevægelse, tror jeg, at det vilde være smukt, om man kunde finde en saadan Bestemmelse og sætte den ind i en Lov som denne. Jeg veed ikke, hvor vidt den islandiske Ministers Ansvarlighed kan komme ind i en Lov som denne. For ikke mange Aar siden, den 5te Januar 1874, fik jo Island en Forsatning for sine særlige Anliggender, og ifølge dennes § 3 kan Althinget gjøre Ansvar gjældende for sit Vedkommende; men der findes jo adskillige Berøringspunkter mellem Island og Kongeriget Danmark paa Fællessagerens Omraade, og jeg skal derfor ogsaa tillade mig at henstille til det mulige Udvalg, om det vil tage dette Spørgsmaal under Overveielse. Forrige Gang gik denne Sag jo videre uden Udvalg. Jeg veed ikke, hvorvidt et Udvalg vil blive foreslaet; men det forekommer mig ogsaa med Hensyn til, hvad der blev udalt af den ærede Konseilspræsident, at dette Lovforslag bør prøves saa nøie som muligt, og at, om det end i alt Væsentligt maa siges at indeholde, hvad en dansk Ministeransvarlighedslov bør indeholde, og ingenlunde fjerner sig fra Grundlovens Ord og Mening, er der dog adskillige Retninger, hvort det vistnok kunde trænge til Afslutning, Udfyldning og Fuldstændiggjørelse. Jeg tror i det Hele, at saaledes som den politiske Stilling er for Tiden, bør man se paa Lovforslag paa den Maade, at man uden Hensyn til, om der i en nær Fremtid vil komme noget praktisk Udbytte ud deraf, bør søge at forrette Lovgivningsarbejdet saa samvittig-